

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

T.a.v. **S.1.2e** **S.1.2e**

Postbus 20401

*Verstuurd per email d.d. PM aan emailadres:
SecretariaatDGGO@minezk.nl*

Datum 22 juli 2024

Betreft Uitvoeringstoets en advies op wetsvoorstel 'Wet PEGA'

Geachte **S.1.2e**

Op 21 juni ontving ik uw verzoek voor een uitvoeringstoets op en advies over de voor SodM relevante aspecten van het wetsvoorstel met als werktitel 'Wijziging van de Tijdelijke wet Groningen en de Mijnbouwwet in verband met de uitvoering van diverse maatregelen uit de kabinetsreactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen' (verder: Wet PEGA). Een wetsvoorstel dat een aantal maatregelen verankert uit de kabinetsreactie 'Nij Begun': om de schadeafhandeling en versterking milder, makkelijker en menselijker te maken; voor een generatielange aanpak om de ereschuld in te lossen én om collegiaal bestuur en de onafhankelijke beoordeling daarvan voor SodM te realiseren.

Ik dank u voor deze gelegenheid, omdat de Wet PEGA voor SodM belangrijk is. Bovenal is deze wet belangrijk omdat dit wetsvoorstel een groot publiek belang dient: de wettelijke verankering verzekert de inwoners van het gaswinningsgebied Groningen en Noord-Drenthe dat de inzet van het kabinet op bovengenoemde doelstellingen niet van tijdelijke aard is, maar een generatie lang verzekerd blijft.

Ik wil hierbij grote waardering uitspreken voor de voortvarendheid waarmee dit wetsvoorstel na de kabinetsreactie 'Nij Begun' van 25 april 2023 gestalte heeft gekregen én de wijze waarop SodM hierbij is betrokken. Deze positie van SodM als betrokken toezichthouder zie ik terugkomen in het wetsvoorstel. Zo waardeer ik de wettelijke adviestaak met betrekking tot de Staat van Groningen waarmee de minister jaarlijks rapporteert over de voortgang van de uitvoering van genoemde maatregelen. Ik ben u erkentelijk voor het toekennen van een dergelijke rol ten aanzien van aspecten die voor SodM zeer relevant zijn.¹

Onderstaand ga ik verder kort in op voor SodM overige relevante aspecten die zijn verwerkt in de Wet PEGA en bijbehorende Memorie van Toelichting (verder: MvT). Ik besluit met een enkel financieel technisch aandachtspunt voor de verdere uitwerking van de Wet PEGA.

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres

Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres

Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl

www.sodm.nl

Behandeld door

S.1.2e

S.1.2e @sodm.nl

Ons kenmerk

62926506

Uw kenmerk

PDGGO / 59286238

Bijlage(n)

¹ Artikel I, onderdeel G Wet PEGA (artikel 13s, vierde lid).

Bredere veiligheidsbegrip (2.1.5 pagina 9 MvT)

In de MvT wordt uitleg gegeven aan het veiligheidsbegrip als bedoeld in artikel 13 ba van de TWG. Deze ruime opvatting van het begrip veiligheid in de Wet PEGA is in lijn met de wijze waarop SodM het begrip veiligheid hanteert in haar beoordelingskader voor de veiligheid in Groningen. Veiligheid omvat in die opvatting meer dan alleen de veiligheidsnorm van gebouwen. Er moet daarnaast ook rekening worden gehouden met gezondheid en welbevinden van de inwoners van het aardbevingsgebied. Ten slotte is een tijdige en adequate aanpak van schade een belangrijke maatregel die bijdraagt aan de veiligheid.

Snelheid realisering versterkingsopgave (2.1.5 pagina 9 MvT)

Het wetsvoorstel geeft nadere invulling aan de PEGA maatregelen. De uitdaging is dat dit de versterkingsopgave niet onnodig vertraagt. Ik onderstreep dat in relatie met de versterkingsopgave voor de gezondheid en het welbevinden van bewoners snelheid belangrijk is, zoals ook in de MvT wordt gesteld. Immers, onderzoek wijst uit dat onzekerheden over mogelijke aardbevingen, over de impact op de woning en door het lange wachten op versterking, leiden tot langdurige stress. Door stress en gevoelens van onveiligheid kunnen gezondheidsklachten ontstaan. Uit de onderzoeken van Gronings Perspectief blijkt ook het tegenovergestelde: dat het tijdig afronden van de versterkingsopgave belangrijk is vanwege de positieve effecten op de gezondheid en het welbevinden van de gedupeerde bewoners.² Daarom is het zo belangrijk dat de overheid zich optimaal inzet voor het tijdig realiseren van de versterkingsopgave, zodat iedere Groninger uiterlijk in 2028 in een veilig huis kan wonen. Het afronden van de versterkingsopgave is belangrijk omdat het ervoor zorgt dat de gebouwen in Groningen voldoen aan de veiligheidsnorm. Er is immers nog altijd een kleine kans op een zware aardbeving.

Burgerperspectief (artikel I, onderdeel G Wet PEGA (artikel 13s, tweede lid), 2.1.7. pagina 10 MvT)

Het wetsvoorstel voorziet in een overleg met onder meer bewoners en maatschappelijke organisaties over de Staat van Groningen. De parlementaire enquête naar de aardgaswinning Groningen heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om ook de perspectieven van burgers te integreren in het werk van de overheid. Dit geldt ook voor SodM. Wij zijn hiermee gestart in 2018 rondom de gaswinning in Groningen en passen dit sindsdien in toenemende mate toe op de andere werkterreinen van SodM. Het is een goede zaak dat de Wet PEGA in het kader van de jaarlijkse Staat van Groningen ook een structureel dialoog met (een vertegenwoordiging van) maatschappelijke organisaties en bewoners uit het gaswinningsgebied voor de minister en de ministers die dit aangaan vastlegt.

²[Rapport 1 GP4.docx \(groningsperspectief.nl\)](#).

Juridische implementatie collegiaal bestuur en commissie van advies in de Mijnbouwwet (artikel II Wet PEGA, 2.4 pagina 14-15 MvT)

Met de wijziging van artikel 126, tweede lid, van de Mijnbouwwet (invoering collegiaal bestuur) en toevoeging van art 126a Mijnbouwwet (instellen commissie van advies) die de Wet PEGA beoogt, wordt uitvoering gegeven aan de kabinetsmaatregel 38 naar aanleiding van aanbeveling 5 van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen. Dit is belangrijk omdat zowel de invoering van collegiaal bestuur als hiermee onlosmakelijk verbonden de onafhankelijke beoordeling hiervan door een commissie van advies, de leiding van de inspectie minder kwetsbaar maakt voor oneigenlijke (politieke) beïnvloeding. Daarnaast maakt een collegiaal bestuur de koers van de toezichthouder minder afhankelijk van één persoon. Dit draagt er aan bij dat SodM onafhankelijker haar toezichts- en signaleringstaken kan uitoefenen, waarmee evident invulling wordt gegeven aan een van de vele belangrijke lessons learned uit de 'Groningen-affaire'.

In het bijzonder bij dit punt wil ik graag mijn eerder uitgesproken grote waardering herhalen voor de voortvarendheid waarmee de juridische implementatie van collegiaal bestuur en de commissie van advies met dit wetsvoorstel vorm heeft gekregen én de wijze waarop SodM hierbij is betrokken. Deze rechtsfiguren zijn immers een novum binnen het bestuurlijk organisatierecht van rijksinspecties en daarmee is het des te meer bijzonder dat dit 'pionieren binnen het bestuursrecht' binnen een kalenderjaar in een wetsvoorstel vorm heeft gekregen. Veel dank daarvoor.

Tot slot wijs ik u bij de verdere uitwerking van de Wet PEGA op het volgende financieel technisch aandachtspunt:

Omissie: financiële gevolgen commissie van advies (6.3 pagina 23 MvT)

Hoofdstuk 6 MvT beoogt de financiële consequenties in kaart te brengen. In paragraaf 6.3 *Collegiaal bestuur SodM* ontbreekt echter de vermelding van de financiële gevolgen voor de invoering van de commissie van advies.

Er is een inmiddels gehonoreerde PEGA claim, te weten een jaarlijks budget specifiek voor de commissie van advies³ van 5.12b). Deze claim betreft de taak onafhankelijke beoordeling collegiaal bestuur, die in het wetsvoorstel PEGA in artikel II, onderdeel c (nieuw artikel 126a, lid 2, sub b Mbw) wordt genoemd: 'het uitbrengen van advies omtrent het functioneren van de leden van het bestuur'. Zover nu bekend tuigt de concept Wori een taak van een commissie van advies veel breder op.

³ In de formele (toegekende) PEGA claim nog Raad van Toezicht genaamd, conform woordgebruik rapport parlementaire enquêtecommissie Groningen aardgaswinning.

Hier wordt in het wetsvoorstel PEGA in artikel II, onderdeel c (nieuw artikel 126a, lid 2, sub a) naar verwezen: *'het uitbrengen van advies, bedoeld in artikel 7⁴ van de Kaderwet op de rijksinspecties'*. Dit advies betreft het functioneren van de commissie als een klankbord voor de leiding van de rijksinspectie, waarbij de commissie gevraagd en ongevraagd advies geeft. Hiermee wordt beoogd dat de eerstverantwoordelijke minister van een rijksinspectie als dienstonderdeel van een ministerie in een arrangement voorziet, om zo de kwaliteit en het functioneren van de onder zijn verantwoordelijkheid vallende rijksinspectie te kunnen waarborgen. De consequenties van deze adviestaken is in de omvang fte van de bovenstaande PEGA claim niet meegenomen. Dit betreft ook het antwoord op de vraag wie voor deze taakuitbreiding financieel aan de lat staat. Het lijkt - gezien deze waarborgdoelstelling - voor de hand liggend, dat dit het betreffend ministerie is.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

5126

ir. T.F. Kockelkoren, MBA
Inspecteur-generaal der Mijnen

⁴ In de tweede conceptversie die d.d. 5 juli ambtelijk interdepartementaal is verspreid, is dit artikel 17 geworden.